

Üniversite Liglerine Katılan Sporcuların Bilgi Teknolojileri ve Sosyal Medya Araçları Kullanımı

Levent ATALI¹ Çağla KARACAN²

Özet

Bu araştırmada üniversite liglerine katılan voleybol sporcularının organizasyon süresince kullandıkları bilgi teknolojileri araçları ve sosyal medya ile ilgili kullanım durumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu Voleybol Süper Lige yükselme 1. Lig müsabakalarına katılan 109 voleybol sporcusu oluşturmaktadır. Veriler anket yolu elde edilmiştir. Çalışma betimleyici bir çalışma olarak tasarlanmış ve verilerin sunumu yüzde ve frekans dağılımları şeklinde verilmiştir. Sonuç olarak sporcuların bilgi teknolojileri araçlarına organizasyon süresince sahip oldukları, sosyal medya araçlarını kullandıkları, paylaşımında buldukları ve iletişime hazır büyük bir oranda arkadaş grubuna sosyal medya üzerinde sahip oldukları görülmüştür. Bu sonuçlara göre düzenlenen organizasyona yönelik öğrencilere sosyal medya yolu ile iletişime geçilmesi düşünülebilir. Ayrıca sahip oldukları arkadaş sayılarının çokluğu da farklı yaklaşımlar için değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi Teknolojileri, Sosyal Medya, Sporcu, Facebook, Twitter

Use of Information Technologies and Social Media Tools for Athletes Participating in University Leagues

Abstract

In this study, it is aimed at determining the status of use of information technology tools and social media for volleyball athletes participating in university leagues during the organization. 109 volleyball athletes participating in Turkey University Sports Federation Volleyball^{1st} Division Promotion to Premier League competitions constitutes the sample of the study. Data has been obtained through a survey. The study was designed as a descriptive research and presentation of data was given as percentage and frequency distributions. As a result, it is found that athletes have information technology tools during the organization, use social media tools, communicate and share and have a large number of friends on social media who are ready for communication. It may be thought to communicate with students who may be interested in the organization via social media according to these results. In addition, the large number of friends they have may be benefited for some other issues.

Keywords: Information Technologies, Social Media, Athlete, Facebook, Twitter

¹Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi, Kocaeli-TÜRKİYE
E-posta: leventatali@gmail.com

²Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kocaeli-TÜRKİYE

Giriş

Günümüzde bilgi teknolojileri ve araçları hayatın her alanında, her yaş kesiminde yer bulan olmazsa olmaz bir gereklilik olmuştur. Bunun yanında bilgi teknolojileri ile beraber gelişen yeni iletişim teknolojileri hayatımıza yön verir hale gelmiştir. Bu yeni iletişim teknolojilerinin sağladığı olanaklardan yoğun olarak hayatın her alanında bireysel ve kurumsal olarak kullanılan sosyal medya örnek verilebilir. Sosyal medya kullanımının günden güne her alanda yaygınlaşması ve Facebook, Twitter gibi sosyal medya araçlarının önemli hale gelmesi bu yeni iletişim olanaklarının araştırılmasını, hangi düzeyde ve hangi amaçlar için kullanıldığının belirlenmesini önemli kılmaktadır. Özellikle spor gibi iletişimin yoğun olduğu alanlarda birçok kullanım şeklinin olduğu görülen bu tür mecraların ve bilgi teknoloji araçlarının kullanım durumlarının belirlenmesi spor alanı için önemli görülmektedir. Sosyal medya ve bilgi teknolojileri araçlarının spor organizasyonlarına, sporculara veya üniversite öğrencilerine sağladığı avantaj ve dezavantajların neler olduğu veya etkileri üzerine yapılacak çalışmalara fikir vermesi açısından mevcut durumun ortaya konulması ayrıca bu çalışmayı önemli kılacaktır.

Kitle iletişim araçlarının gelişimine bağlı olarak kullanımının yaygınlaşması ve günümüzde dünya çapında iletişimi mümkün kılması ile sosyolojinin önemli bir konusu haline getirmiştir (Avcıoğlu, 2011: 15). Toplumda kitle iletişim araçlarının yoğun kullanılması ile beraber bu alanın incelenmesi ve araştırılması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Bilgi ve düşüncenin hızlı akışını sağlayan teknolojik araçlara “bilgi ve iletişim teknolojileri” adı verilmektedir. Bilgi ve iletişim teknolojileri, bilgiye ulaşılmasını ve bilginin oluşturulmasını sağlayan her türlü görsel, işitsel, basılı ve yazılı araçlardır (Çavaş ve ark.,2004).

Bilgi teknolojilerinin gelişip yaygınlaşmasında bilgisayarlar önemli bir yer edinmektedir. Birçok yeni bilgi teknolojisinin oluşumunda temel unsur olarak yer almaktadırlar. Yeni teknolojiler, öğrencileri ve öğrenme ortamlarını etkilemektedirler. Bu ortamlarda bulunan öğrencilerin sahip olması gereken bir takım özellikler Tor ve Erden (2004: 121,122) tarafından şu maddelerle sıralanmaktadır.

- Bilgi teknolojilerindeki araçları iyi düzeyde kullanabilme
- Veri toplama, yorumlama ve bu verileri kullanabilme
- Uygun bilgi teknolojileri kaynaklarını kullanarak çalışma yapabilme

Yukarıda belirtildiği gibi yeni teolojiler ve araçlar yeni kullanabilme yeteneklerini ortaya koymuştur. Bu kullanabilme yetenekleri bireylere yeni imkânlar sunmuştur. Aydoğan ve Akyüz (2010: 45) yeni iletişim teknolojileri sayesinde zaman ve mekânın sınırlarının büyük ölçüde ortadan kalktığını ve bireylerin mesajlarını diledikleri anda alma ve iletme olanağı sunduklarını belirtmiştir. Bireyler mesajları anlık iletme, diledikleri zaman yeniden okuyabilme ve cevap yazabilme özgürlüğüne yeni teknolojilerle sahip olmaktadır.

İşte bu aşamada bireylerin mesajlarını dünya çapında istedikleri anda yayınlama veya başkalarının mesajlarını okuyabilmesini sağlayan yeni teknolojiler dikkat çekmektedir. Bu teknolojilere örnek sosyal medya araçları verilebilir.

Sosyal medya, kullanıcılara bilgi, ilgi ve bilgi paylaşım imkânı tanıyarak karşılıklı etkileşim yaratan bir mecradır (Aydoğan ve Akyüz, 2010: 67). Basitçe söylemek gerekirse sosyal medya, online bir başlık etrafında insanların sohbete iştigal etmesidir (Fouts, 2009: 7). Dünya üzerinde daha önce hiç yaşanmamış büyüklükte ve kolaylıkta dev bir paylaşım platformu, sosyal medya olgusu ile birlikte hayatımıza girmiştir (Kahraman, 2010). Blossom (2009) sosyal medyayı, her bireyin diğer birey gruplarını kolaylıkla etkilemesini olanaklı kılan yüksek derecede ölçeklenebilir ve erişebilir iletişim teknolojileri ya da teknikleri olarak tanımlamaktadır.

Bilgi teknolojileri ve sosyal medyanın spor alanında varlığı ve kullanılması yukarıda belirtilen unsurlardan dolayı kaçınılmaz olmuştur. Baloğlu ve Davutoğlu (2009: 31,32) göre teknolojinin gelişmesi sayesinde birçok spor dalı farklı toplumlarda, coğrafyalarda ve kültürlerde uygulanabilir hale gelmiş. Teknoloji kullanımı yalnızca sporcu performansı artırmak için değil aynı zamanda daha kolay denetim ve yönetim sağlamak gibi amaçlar içinde kullanılır olmaktadır.

Sporun oynanma şeklindeki değişimlere ek olarak teknoloji, olaydaki taraftarlar tarafından tüketilen spor türlerini de değiştirmekte ve teknoloji taraftarların daha fazla interaktif olmasını sağlamaktadır. Teknoloji sporun ulaştırılmasını ve seyircileri nasıl etkileyeceği konusuna odaklanmaktadır (Argan ve Katırcı, 2002: 53). Spor organizasyonları ve bireysel sporcular günümüzde Twitter gibi sosyal medya araçlarını taraftarları ile iletişimde direk kullanmaktadırlar (Hancherick, 2011: 19). Bu aşamada spor alanında yer alan bireylerin antrenör, sporcu ve yöneticinin bu durumda alacağı rol tüm bu kullanım boyutlarında ayrıca önem taşıyabilir.

Günümüzde büyük bir sektör haline gelen spor alanında rekabeti yakalayabilmek ve başarılı olabilmek için gelecek nesillere verilecek eğitimde, bilgi ve iletişim teknolojilerinden azami fayda sağlanacak biçimde

eğitim verilmesine gerek duyulmaktadır (Yücel ve Devecioğlu, 2011). Bilgisayarların boyutundaki küçülme ve sesli iletişimde erişim öğrencilerin okul hayatları boyunca dünyanın tüm bilgisini ceplerinde taşır hale gelmelerine sebep olmaktadır (Mohnsen, 2008: 317). Bilgi teknolojileri ve sosyal medya günümüz bireylerinin ve kurumlarının önemseydiği kavramlardır. Bireyler ve özellikle üniversite öğrencilerinin bilgi teknolojileri ve sosyal medya araçlarını kullanmaları ve bu alanda verdikleri mesajlar birçok taraf için önem arz etmektedir. Belirtilen önemle bu araştırma spor alanında yoğun olarak yeniliklere açık olduğu düşülen üniversite öğrencilerinin ve özellikle spor gibi bir alanda yer alan öğrencilerin spor organizasyonlarına yönelik yer aldığı bir süreçte; organizasyon süresince kullandıkları bilgi teknolojileri araçları ve sosyal medya ile ilgili kullanım durumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Bu çalışmada üniversite liglerine katılan voleybol sporcularının organizasyon süresince kullandıkları bilgi teknolojileri araçları ve sosyal medya ile ilgili kullanım durumlarının belirlenmesi amacı doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır.

- Bilgi teknolojisi araçları sahip olma durumu nedir?
- Sosyal medya araçları kullanım durumu nedir?
- Sosyal medya araçlarında paylaşım hangi konular üzerinedir?
- Sosyal medya araçlarında ki arkadaş/takipçi sayısı nedir?

Materyal ve Yöntem

Bu çalışma üniversite ligleri voleybol branşında mücadele eden dokuz (9) erkek ve on (10) bayan üniversite takımlarının Kocaeli ilinde gerçekleştirilen birinci lige yükselme müsabakalarına katılan (n=109) voleybol sporcusu ile gerçekleştirilmiştir. Veriler araştırmacılar tarafından oluşturulan anket yolu ile elde edilmiştir. Çalışma betimleyici bir çalışma olarak tasarlanmış ve elde edilen veriler yüzde ve frekans dağılımları olarak sunulmuştur. Elde edilen verilerin istatistik işlemleri Microsoft Office Excel programında değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler çalışmanın anketine gönüllü olarak cevap veren voleybol sporcuları ile sınırlıdır.

Bulgular

Araştırmacı tarafından oluşturulan anket ile elde edilen bulguların sunumu ve bulgulara tablolar ve frekans dağılımları Tablo 1’de sunulmuştur.

Organizasyona katılan sporcuların çoğunluğunun 52 kişi %47,70 oranında Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencisi olduğu

görülmektedir. Diğer sporcuların farklı bölümlerden dağılık olarak belli oranlarda yer aldığı görülmüştür (Tablo 1).

Tablo 1: Sporcuların Bölümler Bazında Dağılımı

Bölümler	Frekans	%	Bölümler	Frekans	%
BESYO	52	47,70	Rus Dili ve Edebiyatı	2	1,83
Endüstri Mühendisliği	5	4,58	Kimya	2	1,83
Maden Mühendisliği	5	4,58	Felsefe	1	0,91
İnşaat Mühendisliği	4	3,66	Hava Trafik Kontrol	1	0,91
Kimya Mühendisliği	4	3,66	Yaşlı Bakım	1	0,91
Matematik	4	3,66	İngiliz Dili ve Edebiyatı	1	0,91
Fen Bilgisi Öğrt.	3	2,75	İlk ve Acil Yardım	1	0,91
İktisat	3	2,75	İşletme	1	0,91
Veteriner	2	1,83	Tıp	1	0,91
Mütercim Tercümanlık	2	1,83	Gıda Mühendisliği	1	0,91
Jeoloji Mühendisliği	2	1,83	Çevre Mühendisliği	1	0,91
Uluslararası İlişkiler	2	1,83	Fizik	1	0,91
Ziraat Mühendisliği	2	1,83	Siyaset Bil. Kamu Yönt.	1	0,91
Makine Mühendisliği	2	1,83	Su Ürünleri	1	0,91
Biyoloji	1	0,91	Toplam	109	100,00

Voleybol sporcularının organizasyona gelirken yanlarında %44,95 oranında 49 kişi Notebook veya Netbook getirdiği, %8,28 oranında 9 kişi tablet getirdiği ve son olarak % 46,78 oranında 51 sporcunun yanında bilgi teknolojileri araçları olarak sorulan araçlardan hiçbirini yanında getirmediği görülmüştür (Tablo 2).

Tablo 2: Sporcuların Organizasyona Gelirken Yanında Getirdiği Bilgi Teknolojileri Araçları

Bilgi Teknolojileri Araçları	Frekans	%
Notebook veya Netbook	49	44,95
Tablet	9	8,28
Hiçbiri	51	46,78
Toplam	109	100,00

Sporcuların kullandığı sosyal medya araçları boyutunda ankete cevap veren voleybol sporcularının %27,54 oranında 30 kişinin Facebook'u kullandığı, %4,58 oranında ise 5 kişinin Twitter kullandığı tespit edilmiştir. Ayrıca %67,88 oranında 74 sporcunun da her iki sosyal medya aracını beraber kullandığı görülmüştür (Tablo 3).

Tablo 3: Sporcuların Kullandığı Sosyal Medya Araçları

Sosyal Medya Araçları	Frekans	%
Facebook	30	27,54
Twitter	5	4,58
Facebook ve Twitter	74	67,88
Toplam	109	100,00

Voleybol sporcularına web siteniz var mı? Sorulduğunda, sporcuların %8,35 oranında 20 sporcunun web sitesine sahip olduğu, buna karşılık %81,65 oranında 89 sporcunun ise web sitesine sahip olmadığı tespit edilmiştir. Sporcuların cep telefonlarında sosyal medya araçları kullanım dağılımları belirtilmiştir. Sporcuların %88,08 oranında 96 sporcunun cep telefonunda sosyal medya araçlarını kullandığı, buna karşılık %11,92 oranında 13 sporcunun ise kullanmadığı tespit edilmiştir. Sporcuların katıldıkları organizasyon ile ilgili olarak sosyal medya paylaşımı sorulduğunda %75,23 oranında 82 sporcu paylaşımında bulunduğunu, %24,77 oranında 27 sporcu ise paylaşımında bulunmadığını beyan etmiştir (Tablo 4).

Tablo 4: Sporcuların Web Site, Sosyal Medya Kullanımı ve Paylaşımı

Sorular	Evet	Hayır	Toplam
• Web siteniz var mı?	20	89	109
• Cep telefonunuzda sosyal medya araçları kullanır mısınız?	96	13	109
• Katıldığımız organizasyon ilgili sosyal medya üzerinde paylaşım yapar mısınız?	82	27	109

Sporcuların organizasyon süresince %37,50 oranında “maç skorları”nı paylaştığı görülmektedir. Bunu takiben “organizasyon (%20,19)”, “fotoğraflar (%16,34)”, “şehir (%10,57)”, “tarafar (%8,65)” ve özel konular (%5,76) gelmektedir (Tablo 5).

Tablo 5: Sporcuların Organizasyon Süresince Sosyal Medya Araçlarında Paylaştıkları Konular

Organizasyon süresince paylaşılan konular	Frekans	%
Maç skorları	39	37,50
Organizasyon	21	20,19
Fotoğraflar	17	16,34
Şehir	11	10,57
Taraftar	9	8,65
Özel konular	6	5,76
Toplam	103	100,00

Sporcuların sosyal medya araçları olan Facebook ve Twitter üzerindeki arkadaş / takipçi sayılarına bakıldığında sporcuların Facebook üzerinde %80,42 oranında 62,752 kişi, Twitter üzerinde ise %19,58 oranında 15,274 kişi arkadaş/takipçiyehesabı olduğu görülmüştür (Tablo 6).

Tablo 6: Sporcuların sosyal medya araçlarındaki arkadaş sayısı dağılımı

Araçlar	Kişi	Frekans	%
Facebook	104	62.751	80,42
Twitter	79	15.274	19,58
Toplam	183	78.025	100

Tartışma ve Sonuç

Araştırmada yer alan sporcuların ağırlıklı olarak Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu öğrencileri ve diğerleri olarak yer aldığı görülmüştür. Üniversite liglerine katılan sporcuların ağırlıklı olarak spor ile ilgili bölümlerden gelmesi beklenen bir sonuçtur.

Öğrencilerin Facebook kullanımı için cep telefonundan daha çok diğer notebook ve masaüstü bilgisayarları kullanım araçları olarak tercih etmektedir (Ergenç, 2011:112). Bu çalışmada sporcularının organizasyona gelirken yanlarında Notebook veya Netbook türü bilgisayarları daha çok oranda getirdiği görülmüştür. Getirmeyenlerinde yanında bilgi teknolojileri araçları olarak cep telefonunu kullandığı söylenebilir.

Sporcuların kullandığı sosyal medya araçları boyutunda araştırmaya katılan tüm sporcuların Facebook veya Twitter'ı kullandıkları görülmüştür. Kıyak (2012) çalışmasında sosyal iletişim ağlarının ve özellikle Facebook'un üniversite öğrencileri arasında hızla yaygınlaştığını dile

getirmiştir. Ayrıca iletişim kurmada Facebook'un önemli bir araç haline geldiğini belirtmiştir. Sporcu öğrencilerinde benzer şekilde sosyal medya araçlarına ilgi gösterdiği söylenebilir. Ayrıca Şener (2009) Facebook kullanım araştırmasında Facebook kullanıcılarının çoğunluğunun üniversite gençliği olduğunu ortaya koymuştur.

Sporcuların özel bilgi gerektiren web sitesi sahipliğinde çok az bir sporcunun sahip olması internet'in sağladığı bu alanın yeterli kullanılmadığını göstermektedir. Karaduman ve Kurt (2010) tarafından üniversite öğrencileri ile gerçekleştirilen çalışmada benzer sonuç olarak öğrencilerin web sitesi gibi blog sayfalarına daha az oranda sahip oldukları görülmüştür.

Sporcuların büyük bir çoğunluğunun sosyal medya kullanımında cep telefonunu kullandığını belirttiği bu çalışmaya karşın Ergenç (2011) çalışmasında üniversite öğrencilerinin cep telefonundan ziyade diğer araçların tercih edildiğini belirtmiştir.

Bu çalışmada sporcuların sosyal medya üzerinde büyük oranda paylaşımda bulunduğu, organizasyona yönelik olarak sırasıyla "maç skorları", organizasyon" ile ilgili konuları paylaştığı görülmüştür. Tüm bunları paylaştıkları arkadaş oranına bakıldığında göz ardı edilemeyecek oranda büyük bir grupta sporcuların iletişim halinde oldukları söylenebilir.

Sonuç olarak sporcuların bilgi teknolojileri araçlarına organizasyon süresince sahip oldukları, sosyal medya araçlarını kullandıkları, paylaşımda buldukları ve iletişime hazır büyük bir oranda arkadaş grubuna sosyal medya üzerinde sahip oldukları görülmüştür. Bu sonuçlara göre düzenlenen organizasyona yönelik öğrencilere sosyal medya yolu ile iletişime geçilmesi düşünülebilir. Ayrıca sahip oldukları arkadaş sayılarının çokluğu da farklı yaklaşımlar için değerlendirilebilir.

KAYNAKÇA

- Argan, M.,Katırcı, H. (2002). *Spor pazarlaması*. Ankara: Nobel Yayınları.media
- Avcıoğlu, Ş. (2011). *Bilgi Teknolojileri ve Toplumsal Deđerler*. İstanbul: Çizgi Yayınları.
- Aydoğan, F., Akyüz, A. (2010). *İkinci Medya Çağında İnternet*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Baloğlu, B., Davutoğlu, A. (2008). *Sporun Değişen Yüzü*. İstanbul: Derin Yayınları.
- Blossom, J. Content Nation. *Surviving And Thriving As Social Media Changes Our Work, OurLives, and Our Future*, <http://www.contentnation.com>.
- Çavaş, B., Kışla, T., Twining, P. (2004). Eğitimde Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Kullanımına Yönelik Bir Araştırma:dICTatEd Yaklaşımı. *Akademik Bilişim 04*, KTÜ, 11-13 Şubat, Trabzon.
- Ergenç, A. (2011). *Web 2.0 ve Sanal Sosyalleşme: Facebook Örneđi*. Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.
- Fouts, J. (2009). *Social media success! Practical advice and real world examples for social media engagement*.California:Happy About.info.
- Hancherick, D. (2011). Tweet Talking: How Modern Technology and Social Are Changing Sports Communication. *The Elon Journal Of Under graduate Research in Communications*. 3(1): 15-21.
- Kahraman, M. (2010). *Sosyal Medya, Pazarlamacılar İçin Sosyal Medyaya Giriş*. İstanbul: Mediacat Yayınları.
- Karaduman, M.,Kurt, H. (2010) *İletişim fakültesi öğrencilerinin sosyal medya kullanım düzeyleri*, XV. Türkiye’de internet Konferansında sunulan bildiri (02-04 Aralık, İstanbul), İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Kıyak. A. (2012). Sosyal Paylaşım Siteleri ve Üniversite Gençliği: Facebook’un Üniversite Öğrencileri Tarafından Kullanılma Nedenlerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma. IV. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi..s.307-315
- Mohnsen, B. (2008). *Using Technology in Physical Education*. Bonnies Fitware Inc

- Şener, G. (2009). *Türkiye’de Facebook kullanımı araştırması*, XIV. Türkiye’de internet Konferansında sunulan bildiri (12-13 Aralık, İstanbul), İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Tor, H., Erden, O. (2004). İlköğretim Öğrencilerinin Bilgi Teknolojilerinden Yararlanma Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma. *The Turkish Online Journal of Educational Technology- TOJET*. 3(1): s.120-130.
- Yücel, S., Devecioğlu, S. (2011). Spor Eğitiminde Bigli ve İletişim Teknolojilerinin Kullanımı. *5.th International Computer&Instrucional Technologies Symposium*. Elazığ, Turkey.